

Saha Notu: İsrail'in Saldırıları Lübnan Siyaseti ve Gündelik Hayata Etkileri

Aksa Tufanı Operasyonu'ndan yaklaşık bir yıl sonra Lübnan'a saldırılar başlatan İsrail işgal devleti, uluslararası insancıl hukuku tamamen yok sayarken bölgedeki yayılmacı ve soykırımcı siyasetini devam ettireceğini gösteriyor. İsrail'in hukuk tanımaz saldırıları daha şiddetli bir safhaya evrildi. Hizbullah'ın üst düzey komuta kademesini öldüren İsrail şimdi de sınırlarında bulunan sivillerin yaşadığı köyleri tamamen yok ediyor. İsrail bir yandan Güney Lübnan'daki Sur ve Nebatiye şehirlerini diğer yandan Beyrut'un güneyindeki Dahiyе bölgesini sürekli olarak yoğun bombardımana tutuyor. Bölgenin güneyindeki yerleşim yerlerinden kuzeye doğru çıkmaya çalışıyor. Ancak bugüne kadar elle tutulur bir başarı elde edemedi. İsrail'in Lübnan'a yönelik saldırılarında hayatını kaybedenlerin sayısının 2.400 civarında olduğu kaydediliyor.

İsrail Lübnan'da Sivil Altyapıyı Hedef Alıyor

İsrail bugüne kadar bombaladığı merkezi bölgeler dışında zaman zaman farklı yerleşim yerlerine de saldırılar düzenliyor. Bu saldırıları gerçekleştirirken Hizbullah destekçilerini ve Gazze direnişine destek verebilecek olası kişi ve örgütleri hedef aldığını iddia ediyor. Bu doğrultuda el Fetih, Cemaat-i İslami, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi ve Hamas'ın Lübnan'daki bazı yapılanmalarını hedef alıyor. Ambulanslar aracılığıyla Hizbullah'a silah taşındığını iddia ederek sağlık ve arama kurtarma alanlarında hizmet veren insanları ve araçları da vuran İsrail, ayrıca şehirler arası yolları, hastaneleri hatta mezarlıkları bombalayarak ülkenin altyapısını da yerle bir ediyor.

Siyonist rejim, Hizbullah'ın direnişini kırmak için Hizbullah'ı desteklediğini iddia ettiği Suriye, Yemen, Irak ve İran'a da saldırılar düzenliyor. Bu yoğun saldırı hali Lübnan'da kaçınılmaz olarak güneyden kuzeye göçü de beraberinde getiriyor. Lübnan makamları bu göçlerde yer değiştirenlerin sayısının 1 milyonun çok üstünde olduğunu bildiriyor. Bu da ülke nüfusunun yaklaşık %20'sinin yerinden edildiği anlamına geliyor. Kuzeye göç eden insanların gittiği yerlerden biri de Suriye. Lübnanlılar dahil yaklaşık 500.000 kişinin Suriye'ye geçtiği tahmin ediliyor.

İsrail'in Saldırıları Lübnan Siyaseti ve Sivillerin Gündelik Hayatını Felç Ediyor

Siyasi açıdan uzun süredir ciddi bir kriz içinde olan Lübnan'da siyaseti en çok domine eden ve siyasi hayatın merkezinde olan yapı Hizbullah'tır. 128 sandalyeli Lübnan Meclisi'nde Emel Partisi ile beraber Şiilere ait 27 sandalye bulunmaktadır. Siyaseten Hristiyanların bir kısmı ile de diyalog halinde olan Hizbullah, ülkede kendisinin istemediği bir hükümeti ve cumhurbaşkanını görevden uzak tutmaktadır. Günümüzde Sünnilerin dahi ağır bir şekilde eleştirdiği Necip Mikati, geçici olarak başbakanlık yapmaktadır. Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili olarak kendi istediği aday dışındaki hiçbir adayı kabul etmeyen Hizbullah, siyaseti de tıkamış durumdadır. Ekim 2022'den bu yana cumhurbaşkanlığı makamı yukarıda bahsedilen kriz sebebiyle boştur. Cumhurbaşkanlığı makamı boş olduğundan başbakanlık görevi de hükümet de geçici olarak Mikati hükümeti tarafından yürütülmektedir.

Lübnan gündemini siyasi krizlerin getirdiği zorluklardan daha fazla ekonomik sorunlar meşgul etmiştir. Geçmişten bu yana sürekli olarak bazı temel kaynakların temini ile alakalı eksiklikler yaşanmaktadır. Çöp krizi, yakıt eksikliği, adaletsizlik ve adam kayırma halkın en büyük şikayetleri arasındadır. Devlet günde ancak iki saat elektrik hizmeti verebilmektedir. Beyrut Limanı'ndaki patlamadan sonra İsrail'in sivil altyapıyı hedef alan saldırıları sebebiyle ülke ekonomisi daha da büyük bir sarsıntı içine girmiştir. Bu süreçte asgari ücret 50 doların altına düşerken dolar kurunun sabitlenmesiyle nispi bir düzelme sağlansa da gündelik hizmetlerin çoğu verilememektedir. Geçmişte şiddetli bir iç savaş yaşayan ve 2006 yılında yine İsrail ile

mücadele eden bir Lübnan vardı. Ancak gelinen süreçte ekonomik bağların zayıflaması, yaşanan siyasi kriz ve dış desteğin azalması Lübnan'ı oldukça zor bir durumda bırakmıştır.

Bu ekonomik dar boğazın ve siyasi tıkanıklığın aşılması adına Başbakan Mikati, Hizbullah'ın Litani Nehri'nin kuzeyine çekilmesini önermiştir. Zira bu sayede daha önce alınan Birleşmiş Milletler'in 1701 numaralı kararı uyarınca İsrail'in de topraklarından çekileceğini beklemektedir. Ancak sahada hakim olan düşünce, Hizbullah'ın çekilmeyeceği; çekilse dahi İsrail'in çeşitli gerekçelerle saldırılarını sürdüreceği yönündedir. Dolayısıyla Hizbullah bu teklife sıcak bakmamaktadır.

Ekonomik sorunları aşmak için başbakanlığın belirlediği acil yardım planı uyarınca 426 milyon dolarlık yardım bütçesi toparlanması için kampanya düzenlenecektir. Lübnan Afet Başkanlığı tarafından gerçekleştirilecek bu kampanya için uluslararası camiaya da çağrıda bulunulmuştur. Lübnan Afet Başkanlığını Çevre Bakanlığı görevini icra eden Nasır Yasin üstlenmiştir. Bakanlıkla yapılan görüşmede genel ihtiyaçların hijyen içerikli malzemeler olduğu ifade edilmiştir. Bakan Yasin, gıda ihtiyacı ile alakalı acil bir durum bulunmadığını belirtmiştir. 250 okulun halihazırda İsrail saldırıları sebebiyle yerinden olan mültecilere tahsis edildiği kaydedilmiştir. Okullardaki kontenjanın %5'nin Filistinliler ve Suriyeliler için ayrıldığı ifade edilse de sahada bunun karşılığı yoktur.

Bu zamana kadar uluslararası yardımlar kapsamında Katar, Fransa, Irak, Kuveyt, Suudi Arabistan, Cezayir, Ürdün, Mısır, Kanada, Birleşik Arap Emirlikleri ve Türkiye'den Lübnan'a yardımlar ulaştırılmıştır. Ancak 30 tonluk bu ilk yardımlar ihtiyacı karşılamak için yeterli olmamıştır. Türkiye'den gönderilen ve dönüşte de tahliye görevi yürüten Sancaktar ve Bayraktar gemilerinin taşıdığı ikinci yardımlar çok daha kapsamlıdır. Türkiye bu iki gemiyle Lübnan'a 300 ton insani yardım malzemesi göndermiştir.

Havayolu şirketleri Lübnan'a olan tüm uçuşlarını iptal etmiştir. Uçuşlarını devam ettiren tek havayolu şirketi Lübnan'ın kendi şirketi olan Middle East Airlines'tır. Ancak o uçuşlara bilet bulmak da yoğunluk sebebiyle neredeyse imkansızdır. Bilet almak isteyen bir kişi ortalama iki hafta beklemek zorundadır. Bunun dışında haftada iki veya üç gün Trablus'tan Mersin Limanı'na gemiyle geçiş mümkündür.

Özetle uzun zamandır ekonomik kriz ve siyasi tıkanıklıkla boğuşan Lübnan'da İsrail'in son saldırılarıyla birlikte hayat tamamen felç olmuştur. Gündelik ihtiyaçların karşılanmasında bile büyük zorluklar yaşayan Lübnan halkının devlete karşı güvensizliği ve memnuniyetsizliği her geçen gün daha da artmaktadır. Bu da İsrail'in esas amacının Lübnan'ı bir iç savaşa sürüklemek olduğuna dair inancı güçlendirmektedir. Bu düşünce Lübnan sokaklarında yaygın bir kanaat olarak dillendirilmektedir.